

NIPT-tutkimus ja sikiöseulontaultraäänitutkimukset

5.10.2026 alkaen Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisa tarjoaa raskaana oleville vapaaehtoisen ja maksuttoman NIPT-seulontatutkimuksen sikiön yleisimpien kromosomipoikkeavuuksien arvioimiseksi. Lisäksi tarjotaan kaksi seulontaultraäänitutkimusta: varhaisraskauden ultraäänitutkimus raskausviikoilla 11+6 –13+6 sekä rakenneultraäänitutkimus viikoilla 20+0–21+0. Molemmat tutkimukset tekee erityiskoulutettu kättilö.

NIPT-seulonta on ensisijainen seulontatutkimus menetelmä. Kaikille odottajille se ei kuitenkaan sovellu, jolloin tarjotaan vaihtoehtoisesti yhdistelmäseulontatutkimusta.

Mitä NIPT-tutkimuksella selvitetään?

Noin 3 %:lla vastasyntyneistä todetaan jokin rakennepoikkeavuus. Yleisimpiä taustatekijöitä ovat kromosomipoikkeavuudet, erityisesti kromosomien lukumäärän muutokset eli trisomiat.

- **Trisomia 21 (Downin oireyhtymä)** on yleisin kehitysvammaisuuden syy
- **Trisomiat 13 ja 18** ovat harvinaisempia ja liittyvät yleensä vaikeisiin rakennepoikkeavuuksiin

NIPT (non-invasive prenatal testing) on äidin verinäytteestä tehtävä seulontatutkimus, jossa analysoidaan istukkaperäistä soluvapaata DNA:ta. Tutkimuksella arvioidaan trisomioiden 21, 18 ja 13 riskiä.

On tärkeää huomioida, että:

- NIPT ei tutki kaikkia perinnöllisiä sairauksia
- Tutkimus ei anna tietoa sikiön sukupuolesta
- Poikkeava tulos varmistetaan tarvittaessa jatkotutkimuksilla, joka on tavallisimmin lapsivesinäyte

Milloin NIPT ei sovellu?

NIPT-tutkimuksen soveltuvuus arvioidaan neuvolassa ja äitiyspoliklinikalla. Tutkimusta ei suositella esimerkiksi seuraavissa tilanteissa:

- odottajalla on äskettäin todettu syöpäsairaus
- odottajalle on tehty elinsiirto
- odottajalla on tietty kromosomipoikkeavuus
- raskaudessa on todettu merkittävä poikkeavuus tai aiemmassa raskaudessa on ollut vakava sikiön sairaus
- ultraäänitutkimuksessa todetaan poikkeava löydös (esim. suuri niskaturvotus)
- raskaus on alkanut kaksosraskautena, mutta toinen sikiö on menehtynyt varhaisessa vaiheessa

Näissä tilanteissa arvioidaan muiden tutkimusten tarve.

Tutkimuksen kulku

Jos NIPT-tutkimus soveltuu sinulle:

1. Saat lähetteen verinäytteeseen kättilöltä varhaisraskauden ultraäänitutkimuksen jälkeen.
2. Käyt verikokeessa laboratoriossa. Näytteet voidaan ottaa joko **Mikkelin keskussairaalan** tai **Savonlinnan sairaalan** laboratorioissa. Muissa Eloisan alueen laboratorioissa näytteitä ei voida ottaa.
3. Näyte voidaan ottaa samana päivänä tai myöhemmin ultraäänitutkimuksen jälkeen. Ajanvarauksen voi tehdä etukäteen ultraäänitutkimuspäivälle esim. 2h myöhäisempään ajankohtaan. NIPT-tutkimus voidaan tehdä aina raskausviikolle 20 asti.

Jos NIPT ei sovellu, tarjotaan yhdistelmäseulaa, johon liittyvä verinäyte otetaan raskausviikoilla 9+0 – 11+6 ennen ultraäänitutkimusta.

Tulokset ja jatkoahoito

- Normaali tulos ilmoitetaan Suomi.fi sähköpostilla, yleensä viimeistään noin kuukauden kuluessa
- Poikkeavasta tuloksesta ollaan yhteydessä puhelimitse Mikkelin äitiysvastaanotolta
- Jatkotutkimuksia järjestetään Mikkelin äitiysvastaanoton tekemän suunnitelman mukaan.

Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisa

Mikkeli: Porrassalmenkatu 35–37, 50100 Mikkeli

Savonlinna: Keskussairaalantie 6, 57120 Savonlinna

Pieksämäki: Tapparakatu 1–3, 76100 Pieksämäki

Vaihde 015 411 4100 | kirjaamo@etelasavonha.fi | www.etelasavonha.fi

Varhaisraskauden ultraäänitutkimus

Tutkimus tehdään raskausviikoilla **11+6 –13+6** joko emättimen kautta tai vatsanpeitteiden päältä.

Tutkimuksessa:

- määritetään sikiöiden lukumäärä
- arvioidaan raskauden kesto
- tarkastellaan sikiön rakenteita yleisellä tasolla
- mitataan sikiön niskaturvotus

Lisääntynyt niskaturvotus voi viitata kohonneeseen kromosomi- tai rakennepoikkeavuuden riskiin. Tarvittaessa järjestetään jatkotutkimuksia.

Rakenneultraäänitutkimus

Rakenneultra tehdään raskausviikoilla **20+0–21+0** vatsan päältä.

Tutkimuksessa voidaan todeta suurin osa merkittävistä rakennepoikkeavuuksista. Jos poikkeavuutta epäillään, jatkotutkimukset järjestetään.

Raskauden keskeyttäminen on mahdollista sikiön vaikean rakennepoikkeavuuden perusteella raskausviikolle 24 asti. Myöhemmin tehtävä tutkimus ei enää mahdollista keskeytystä, vaikka poikkeavuus todettaisiin.

Osoite NIPT-neuvontavideoon:

<https://www.youtube.com/playlist?list=PLCZrYviq-26abdbhFYqS9SoioJIWByV5>

Yhteystiedot

Mikkelin keskussairaala, äitiysvastaanotto
p. 015 3512253, soittoaika ma-pe 8-9
Porrassalmenkatu 35-37
50100 Mikkeli

Savonlinnan sairaala, äitiysvastaanotto
p. 015 5277144, soittoaika ma-pe 8-9.30
Keskussairaalantie 6
57120 Savonlinna

Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisa

Mikkeli: Porrassalmenkatu 35–37, 50100 Mikkeli
Savonlinna: Keskussairaalantie 6, 57120 Savonlinna
Pieksämäki: Tapparakatu 1–3, 76100 Pieksämäki
Vaihe 015 411 4100 | kirjaamo@etelasavonha.fi | www.etelasavonha.fi

Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisa

Mikkeli: Porrassalmenkatu 35–37, 50100 Mikkeli

Savonlinna: Keskussairaalantie 6, 57120 Savonlinna

Pieksämäki: Tapparakatu 1–3, 76100 Pieksämäki

Vaihde 015 411 4100 | kirjaamo@etelasavonha.fi | www.etelasavonha.fi